

ת"פ 9906/03/21 - מדינת ישראל נגד HEMA HEMA

בית משפט השלום בקריית גת

ת"פ 9906-03-21 מדינת ישראל נ' HEMA

בפני	כבוד השופטת טל לחיאני שהם
מאשימה	מדינת ישראל באמצעות לשכת תביעות לכיש
נגד	
נאשמת	HEMA HEMA באמצעות ב"כ עו"ד יוסף סייר ועו"ד סרחאן מוחמד

החלטה

1. לפני בקשה לביטול כתב האישום מחמת טענת הגנה מן הצדק בהתאם לסמכותי על פי סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תמש"ב-1982 (להלן: "החסד"פ").

רקע

2. כנגד הנאשמת תלוי ועומד כתב אישום המייחס לה ביצוע עבירת תקיפה סתם, עבירה לפי סעיף 379 לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

מעובדות כתב האישום עולה כי במועד הרלוונטי לכתב האישום הועסקה הנאשמת כמטפלת סיעודית של הגברת ח"מ (להלן: "המתלוננת"), בת 86 באותה העת, בבית המתלוננת שברחוב באשדוד.

ביום 05/02/20 בשעה 17:56 או בסמוך לכך, בדירתה של המתלוננת, אחזה הנאשמת בכרית והשליכה אותה על פניה של הקורבן. כמו כן, כעבור מספר שניות, אחזה הנאשמת שוב בכרית והצמידה אותה לפניה של המתלוננת באופן שהכרית סגרה על פניה של הגברת מ', וזאת למשך מספר שניות, ולאחר מכן שחררה את הכרית.

טענות הצדדים

3. לטענת ב"כ הנאשמת, מאחר וביום 13/02/20, כשבוע לאחר קרות האירוע הנטען בכתב האישום, הודע לנאשמת כי הוחלט שלא להעמידה לדין, ובהמשך נפתח התיק מחדש מבלי שקיימת אינדיקציה לשינוי ההחלטה ולאחר למעלה משנה הוגש כנגדה כתב האישום - יש להורות על ביטול כתב האישום מטעמי הגנה מן הצדק.

לטענת ב"כ הנאשמת, קיימים כשלים בניהול התיק אשר באים לידי ביטוי בכך שקיימת סתירה בין העולה מחומרי החקירה המצויים בתיק מהימים הסמוכים לקרות האירוע הנטען, ובכלל זה סרטונים, לבין חומרי החקירה המצויים בו

עמוד 1

לאחר פתיחתו מחדש, שכוללים עדויות כבושות. עוד טען כי אף הפער המשמעותי בין המתואר בעובדות כתב האישום לסעיף העבירה המיוחס לנאשמת - מעיד על כשלים כנטען.

4. ב"כ המאשימה טענה כי יש לדחות הבקשה ולהותיר את כתב האישום על כנו.

לטענתה, התיק נסגר על ידי פרקליטות מחוז דרום (פלילי) ביום 06/02/20 בעילה של חוסר ראיות, אולם בעקבות בקרה פנימית של תחנת אשדוד הוחלט על פתיחה מחדש של התיק וביצוע פעולות חקירה נוספות על מנת למצות את החקירה ולהגיע לחקר האמת. בהמשך לביצוע פעולות אלה - הוחלט על ידי פרקליט מחוז דרום (פלילי) ביום 11/05/20 על העברת התיק לטיפול לשכת התביעות.

ב"כ המאשימה הוסיפה וטענה כי במסגרת אותה בקרה פנימית נשלחו מכתבים המודיעים לנאשמים על פתיחה מחדש של התיקים, אולם למעט שיחה שלה עם יועמ"ש התחנה דאז - לא קיים תיעוד למכתב שנשלח לנאשמת. על אף האמור, סבורה ב"כ המאשימה כי פגם זה התרפא שכן לנאשמת נשלח מכתב יודע ביום 18/10/20 - עם קליטת התיק בלשכת התביעות, וכן התקיים שימוע.

עוד טענה ב"כ המאשימה כי מענה זה ניתן לב"כ הנאשמת מבעוד מועד, וכי החלטה לבטל את כתב האישום בשל הנטען איננה עומדת בדוקטרינת הבטלות היחסית שנקבעה בפסיקה - וזאת בשים לב לחומרת נסיבות ביצוע העבירה המיוחסות לנאשמת.

המסגרת הנורמטיבית -

5. סעיף 149 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ"), קובע כי "לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות, ובהן-

...

(10) הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית".

6. בפרשת יפת, ע"פ 2910/94 יפת נגד מדינת ישראל (28/02/96), נקלטה לראשונה טענת ההגנה מן הצדק כאמצעי הגנה מפני התעמרות מצד הרשויות כלפי נחקרים ונאשמים ונקבע בה מבחן "ההתנהגות הבלתי נסבלת של הרשות".

בהמשך הורחבה הדוקטרינה ונקבע בע"פ 4855/02 מדינת ישראל נגד בורוביץ' (31/03/05), מבחן גמיש יותר לקבלתה - מבחן "הפגיעה הממשית בתחושת הצדק וההגינות". בפסק דין זה נקבע מבחן תלת שלבי לקבלת ההגנה - בשלב הראשון, בחינת הפגם ועוצמתו, בשלב השני, בחינה האם קיום ההליך הפלילי, בשים לב לקיום הפגמים, יש בו

משום פגיעה בתחושת הצדק וההגנות, ובשלב השלישי, בחינת הסעד ההולם המאזן בין כלל השיקולים, האינטרסים והערכים העומדים ביסוד ההליך הפלילי, לבין הפגמים שנפלו בהליך.

עוד הובהר בפס"ד זה כי "אין לשלול אפשרות שהפגיעה בתחושת הצדק וההגנות תיחס לא להתנהגות שערורייתית של הרשויות, אלא למשל לרשלנותן, או אף לנסיבות שאינן תלויות ברשויות כל-עיקר אך המחייבות, ומבססות, בבירור את המסקנה כי במקרה הנתון לא יהיה ניתן להבטיח לנאשם קיום משפט הוגן, או שקיומו של ההליך הפלילי יפגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגנות. אך נראה כי מצב דברים כזה אינו צפוי להתרחש אלא במקרים חריגים ביותר".

במסגרת **תיקון 51 לחסד"פ** נקלטה דוקטרינת "ההגנה מן הצדק" לספר החוקים, ובהתאם להוראת **סעיף 149(10) לחסד"פ** נקבע כי ככל שהגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומד בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגנות משפטית, אזי תתקבל הטענה. על הגנה זו חל **סעיף 150 לחסד"פ**, לפיו משנתקבלה טענה מקדמית - רשאי בית המשפט לתקן את כתב האישום או לבטלו.

בהמשך, ברע"פ **1611/16 מדינת ישראל נגד ורדי (31/10/18)** (להלן: "רע"פ ורדי") קבע בית המשפט העליון כי "דוקטרינת ההגנה מן הצדק ככלל, ... אינן מוגבלות בקיומו של מניע פסול העומד בבסיס פעולות הרשות..." עם זאת, צוין כי "יש להעניק משקל בשלב השני גם לעובדה כי הרשות פעלה בתום-לב, ללא מניע פסול, או כוונת זדון...".

7. סעיף 62(א) לחסד"פ מסמיך את התובע להחליט על העמדה לדין על פי הקריטריונים המפורטים בחוק, ובבג"צ **844/86 דותן נגד היועץ המשפטי לממשלה (10/06/87)** (להלן: "פס"ד דותן") הובהר כי:

"סיכומי של דבר, הטיפול והדיון של התובע בתיק חקירה שנסגר בעבר אינם מותנים, על-פי הוראותיו של החוק, בכך שהוגש ערר, וגם אם לא הוגש ערר וגם אם לא ניתן להגיש ערר, מסורות בידי התובע כל הסמכויות שהוקנו לו בחוק לגבי הגשת אישומים.

סמכותו של התובע לגבי חומר החקירה, כסמכותה של כל רשות ציבורית בעלת סמכויות משפטיות, היא הסמכות להתייחס לחומר שלפניו באופן ענייני ולדון בו ולטפל בו על-פי חובתו המשפטית והציבורית, כפי שמתחייב ממהותו של החומר. אם התנהלה חקירה ולא נתגלו ראיות מספיקות והתיק נסגר, אין פירושו של דבר, שאין לפתוח בחקירה מחדש או להגיש כתב-אישום, אם, למשל, מתגלות ראיות חדשות...".

עוד הובהר כי: "בדרך כלל לא תינתן גושפנקא לשינוי בגדר שיקול מחדש גרידא של אותם נתונים ממש, אולם יכולים להיות חריגים, הנובעים מהתגברותו של האינטרס הציבורי על אינטרס צר יותר, על אחת כמה וכמה אפשרי הדבר, אם נשתנו הנסיבות מאז קבלת ההחלטה הראשונה. הווה אומר, אם מתחייבת הערכה מחדש של העובדות, או אם נתגלו נתונים חדשים לרבות לקחים חדשים המצדיקים עיון מחדש כאמור, או אפילו אם התוצאות של ההחלטה הקודמת מחייבות בדיקה חוזרת ... כפי שאין למי שחשוד בביצוע עבירה זכות מוקנית לכך שהתיק לא יפתח מחדש, אם יתגלו עובדות חדשות ... כך גם אין לו זכות מוקנית לכך שתיקו לא יבדק מחדש מבחינת האינטרס הציבורי, ובלבד שהדבר יעשה על-ידי

הגורם המוסמך לכך, בין זה שעשה כן מעיקרו ובין דרג ממונה, תוך בדיקה הוגנת ועניינית".

גם בפסיקה מאוחרת חזר בית המשפט העליון על ההלכה ולפיה לרשות התביעה נתונה הסמכות לשקול מחדש את החלטתה ולחזור בה מהחלטת סגירה. עם זאת, בשים לב לאינטרס ההסתמכות ואינטרס הסופיות, יש לבחון האם השינוי בהחלטה הוסבר בשינוי נסיבות.

[ראו לעניין זה בג"צ 6781/96 אולמרט נגד היועץ המשפטי לממשלה (05/11/96) ובג"צ 2766-13 גוריון נגד מדינת ישראל (23/04/13)].

8. מן המקובץ עולה כי למאשימה קיימת סמכות לשנות מהחלטתה לסגור תיק חקירה כנגד חשוד. עם זאת, עליה לעשות שימוש מוגבל בסמכות זו, במקרים בהם ניתן להצביע על שינוי נסיבות.

מן הכלל אל הפרט -

9. מ/1 עולה כי ביום 13/02/20 יצאה הודעה מטעם פרקליטות מרחב לכיש - אשקלון בדבר החלטה שלא להעמיד לדין את הנאשמת בגין האירוע הנטען מיום 05/02/20 (להלן: "ההודעה"), כאשר באותה העת העבירה אשר בגין ביצועה נחשדה הנאשמת הייתה תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש, עבירה לפי סעיף 368(א) לחוק העונשין.

בסעיף ג להודעה זו צוין כי: "בסמכות המשטרה/ הפרקליטות לפתוח מחדש את התיק וכן להחליט על הגשת כתב אישום, בכפוף להוראות החוק בדבר התיישנות עבירות".

10. כאמור, על אף סגירת התיק על ידי גורם מוסמך, לגורמי התביעה סמכות לשקול מחדש החלטתם.

במקרה דנן, כעולה מתגובת המאשימה, לאחר ביקורת פנימית בתחנת המשטרה, התיק נפתח מחדש ובוצעו בו פעולות חקירה נוספות, דבר אשר הוביל לעיון מחדש בהחלטת הסגירה ולהעברת התיק על ידי פרקליט מחוז דרום לטיפול לשכת התביעות.

ביצוע בקרה שלאחריה בוצעו פעולות חקירה נוספות והערכה מחודשת של המסד הראייתי על ידי פרקליט המחוז מבססות טענה לשינוי נסיבות.

ודוק, הגם שכתב האישום מייחס לנאשמת ביצוע עבירה של תקיפה סתם לכאורה, בשים לב לעובדות כתב האישום, הנוגעות לאופן התקיפה ולזהות קורבן העבירה, קיים אינטרס ציבורי מובהק בניהול ההליך.

זאת ועוד, הגם שלא קיימת אינדיקציה לשליחת מכתב המודיע לנאשמת על פתיחת התיק מחדש, הרי ששליחת מכתב יידוע עם הגעת התיק ללשכת התביעות יש בו כדי לרפא פגם זה.

11. לאור האמור, על אף שקיימת פגיעה במידת מה באינטרס ההסתמכות של הנאשמת - לא ניתן להגדיר התנהלותה של המאשימה כהתנהגות נפסדת ולא קיימת פגיעה בזכויותיה אשר סותרת את עקרונות הצדק וההגינות המשפטית, ובוודאי לא כזו המצדיקה ביטול כתב האישום כנגדה.

12. למעלה מן הצורך אציין בנוגע לטענות ב"כ הנאשמת לקושי ראייתי מהותי בתיק - ברי כי בשלב מקדמי זה אין לבית המשפט אפשרות לבחון טענות ב"כ הנאשמת והשלב הנכון לבחון טענות אלה הוא במסגרת ניהול ההליך העיקרי, עת בית המשפט נחשף למלוא חומר הראיות.

13. לאור המפורט, אני דוחה טענת ב"כ הנאשמת לביטול כתב האישום בשל טענת הגנת מן הצדק.

14. מזכירות תמציא ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, י"ב טבת תשפ"ב, 16 דצמבר 2021, בהעדר הצדדים.